

HELSINGBORC

Tillståndsenheten 2018-02-06 NIE

Egenkontrollprogram

Den som säljer folköl, e-cigarett, påfyllningsbehållare och tobak ska använda egenkontrollprogram för att på ett enkelt sätt kunna följa lagen. Egenkontrollprogrammet ska finnas tillgängligt i butiken.

Egenkontrollprogrammet är uppbyggt i tre delar: riskanalys, rutinfrågor och tilläggsinformation.

Våra uppgifter

Butikens namn	Organisationsnummer
Egenkontrollprogrammet gäller försäljning/servering av	
☐ Folköl <i>enligt 5 kap. 5 § och 8 kap. 8 § alkohollagen (2010:1622)</i>	
☐ E-cigarett/påfyllningsbehållare <i>enligt 23 § lagen (2017:425) om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare</i>	
☐ Tobak <i>enligt 12 c § tobakslagen (1993:581)</i>	
Datum när egenkontrollprogrammet fylls i	
Egenkontrollprogrammet förvaras på följande plats	

För dig som säljer e-cigarett, påfyllningsbehållare och tobak

Datum när en kopia av egenkontrollprogram lämnas till tillståndsenheten

Tillståndsenhetens kontaktuppgifter

Du är alltid välkommen att kontakta eller besöka tillståndsenheten. Vi svarar gärna på dina frågor och tar emot dina synpunkter.

Postadress:
Socialförvaltningen
Tillståndsenheten
251 89 Helsingborg

E-postadress:
tillstandsenheten@helsingborg.se
Besöksadress:
Bredgatan 19 i Helsingborg

Telefon:
042-10 65 59
042-10 65 79

Risicanalys

Här vill vi att du och din personal funderar över risken att folköl/e-cigaretter/påfyllningsbehållare/tobak säljs till den som är för ung. Exempel på en risk kan vara att butiken ligger nära en skola. En annan kan vara sena öppettider.

Vi har fyllt i delar av risk 1 och risk 2. Läs våra noteringar och fyll på med de risker som kan vara aktuella för er butik.

Risikkällor och risker	Risiknivå Hur vanlig är risken?	Åtgärder Vad ni gör om detta händer?	Ansvarig
Risk 1: Flera ungdomar kommer tillsammans in i butiken. Alla är omkring 18 år. En av ungdomarna försöker köpa någon av de ovan nämnda varorna.	☐ Vanlig ☐ Inträffar ibland ☐ Ovanlig	Risk för langning! Vi ber samtliga visa legitimation.	Den som arbetar i kassan. Personligt straffansvar.
Risk 2: En hotfull situation uppstår och jag vågar inte fråga efter legitimation.	☐ Vanlig ☐ Inträffar ibland ☐ Ovanlig		
Risk 3:	☐ Vanlig ☐ Inträffar ibland ☐ Ovanlig		
Risk 4:	☐ Vanlig ☐ Inträffar ibland ☐ Ovanlig		

Rutinfrågor

Här vill vi att du besvarar frågorna och läser informationen.

Åldersgräns

När du säljer folköl/e-cigarett/påfyllningsbehållare/tobak ska du vara säker på att kunden har fyllt 18 år. Om du är osäker ska du fråga efter legitimation. Tillståndsenheten rekommenderar att du begär legitimation om kunden ser ut att vara under 25–30 år. Sälj inte om kunden inte kan bevisa sin ålder.

I VÅR BUTIK KONTROLLERAR VI ÅLDER SÅ HÄR:

- Vi efterfrågar legitimation när vi är tveksamma på kundens ålder. Vi begär legitimation av alla kunder som ser ut att vara under _____ år.
- Vi nekar köp om kunden inte kan visa att han eller hon är över 18 år.
- Vi tar hjälp av chef eller annan ansvarig personal om kunden är påstridig/aggressiv.
- Annat:

Langning

Folköl/e-cigarett/påfyllningsbehållare/tobak får inte säljas vid misstanke om langning*. Att langa är inte tillåtet eftersom personer under 18 år inte får köpa sådana varor – varken på egen hand eller med hjälp av någon annan.

* Att langa betyder att en person *över* 18 år köper folköl/e-cigarett/påfyllningsbehållare/tobak till en person som är *under* 18 år.

I VÅR BUTIK GÖR VI SÅ HÄR OM VI MISSTÄNKER LANGNING:

- Vi nekar köp om vi misstänker langning.
- Om flera ungdomar kommer in i butiken men bara en försöker köpa någon av de ovan nämnda varorna så ber vi samtliga visa legitimation.
- Vi tar hjälp av chef eller annan ansvarig personal om kunden är påstridig/aggressiv.
- Annat:

Skyltar om åldersgräns

I butiker där folköl/e-cigarett/påfyllningsbehållare/tobak säljs ska minst en skylt finnas som informerar om åldersgränsen. Skylten ska vara tydlig och synlig för kunden när kunden genomför sitt köp.

VÅRA SKYLtar OM ÅLDERSGRÄNS FINNS HÄR:

Skyltar om åldersgräns kan ni beställa från oss:
tillstandsenheten@helsingborg.se
042-10 50 00

Automatförsäljning

När du säljer e-cigarett/påfyllningsbehållare/tobak i automat ställs särskilda krav på din försäljning. För att säkerställa att unga inte köper sådana varor ska automaten vara under uppsikt.

I VÅR BUTIK SÄLJS E-CIGARETTER/PÅFYLLNINGSBEHÅLLARE/TOBAK I AUTOMAT:

- Ja
- Nej

I VÅR BUTIK HAR PERSONALEN UPSIKT ÖVER AUTOMATEN GENOM ATT:

Uppdatera egenkontrollprogrammet

Ditt egenkontrollprogram ska vara aktuellt. Därför måste egenkontrollprogrammet uppdateras när regler och rutiner ändras.

I VÅR BUTIK UPPDATERAS EGENKONTROLLPROGRAMMET VID FÖLJANDE TILLFÄLLEN:

- _____ gång(er) per år.
- När lagen ändras.
- När våra rutiner behöver ändras.
- Annat:

När egenkontrollprogram som gäller e-cigarett, påfyllningsbehållare och tobak uppdateras ansvarar jag för att tillståndsenheten får en kopia:

Namn: _____

Skicka kopian per post eller e-post. Du hittar våra kontaktuppgifter på sida 1!

Utbildning av personal

Du som säljer folköl/e-cigarett/påfyllningsbehållare/tobak ska ge din personal den information och det stöd som behövs. Personalen ska kunna följa lagen med tillhörande föreskrifter och förstå varför reglerna finns.

I VÅR BUTIK INFORMERAR VI PERSONALEN VID FÖLJANDE TIDPUNKTER:

- Vid nyanställning.
- När egenkontrollprogrammet ändras.
- När tillståndsenhetens kontrollköp visar att vi inte följer våra rutiner om ålderskontroll.
- Annat:

Tilläggsinformation

Här vill vi att du läser informationstexten.

Resultaten från kontrollköpen fylls i tillsammans med handläggare från tillståndsenheten.

Tänk på det här när du säljer

Folköl

- Marknadsföring av folköl får inte vara påträngande, uppsökande eller uppmana till bruk.
- Folköl får inte säljas till den som är berusad av alkohol eller påverkad av andra berusningsmedel.

E-cigaretter och påfyllningsbehållare

- Förpackningar till e-cigaretter och påfyllningsbehållare ska vara märkta med hälsovarning och innehållsdeklaration. Varje styckförpackning ska dessutom innehålla ett informationsblad. Hur det ska se ut bestäms bland annat i förordning (2017:429) om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare. Om förpackningar saknar hälsovarning, innehållsdeklaration och/eller informationsblad får produkten inte säljas till konsumenter. Detsamma gäller om hälsovarningen, innehållsdeklarationen och/eller informationsbladet inte uppfyller de krav som finns.
- Var uppmärksam på att det kan finnas e-cigaretter och påfyllningsbehållare som aldrig får säljas till konsumenter. Försäljningsförbud kan gälla trots att kraven om hälsovarning, innehållsdeklaration och informationsblad är uppfyllda. Besök Folkhälsomyndighetens webbplats för mer information.
- Konsumentverket är tillsynsmyndighet för frågor om marknadsföring.

Tobak

- Marknadsföring av tobak får inte vara påträngande, uppsökande eller uppmana till bruk.
- Marknadsföring av tobak ska, om möjligt, inte vara synbar från butikens utsida.
- Alla förpackningar till tobaksvaror ska vara märkta med hälsovarning. Hur det ska se ut bestäms i föreskrifter från Folkhälsomyndigheten. Det är inte tillåtet att sälja oriktigt märkta förpackningar, till exempel cigarettförpackningar med utländsk hälsovarning.
- Det är inte tillåtet att sälja cigaretter styckvis. En styckförpackning med cigaretter ska innehålla minst 20 cigaretter.
- En styckförpackning med rulltobak ska innehålla tobak som väger minst 30 gram.

Tillståndsenhetens kontrollköp

TILLSTÅNDSENHETEN GJORDE KONTROLLKÖP I VÅR BUTIK

☐ den _____ 20____.	Vi ☐ nekade	☐ sålde
☐ den _____ 20____.	Vi ☐ nekade	☐ sålde
☐ den _____ 20____.	Vi ☐ nekade	☐ sålde
☐ den _____ 20____.	Vi ☐ nekade	☐ sålde
☐ den _____ 20____.	Vi ☐ nekade	☐ sålde

Kontrollköpen visar hur bra ni är på att be om legitimation. Om kontrollköpen visar att ni inte följer rutinerna, eller om rutinerna inte är tillräckliga, behöver rutinerna bli bättre. Skicka in en ny kopia av egenkontrollprogrammet när ni gör ändringar. Inga straff eller böter kan kopplas till kontrollköp.